

SLOVENSKI NAROD.

Imaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veija po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake veija znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Prvi sad.

„Si vivis Romae, romano vivito more“.

Ω. Teden še nij minol, kar smo zapisali tu navedeni izrek na čelo „Slovenskega Naroda“, ter opozorili slovensko narodno občinstvo na nov modus naravne agitacije, h katerej nas mora izpodbujati le zdravi egoizem. Teden, — pravimo še nij minol, in evo tukaj prvega sadu! V soboto večer je prinesel, kakor smo uže v včerajšnjem listu povedali, ljubljanski „Tagblatt“ dolgo „Poslano“, v katerem prosi sedem in petdeset delavcev z delavskimi vodniki vred svojega gospodarja, dobro znanega zvonarja gospoda Samassa — (recte nekdaž slovenskega Zamaza), naj se odtegne vsemu političnemu javnemu delovanju, naj odloži vsa politična službovanja, h katerim ga je povzdignila ona od c. kr. vlade podpirana sekta, katera uže leta in leta ruje in koplje v našej domovini proti nam narodnjakom, — naj se odpove politiki, katera meri na pogubo naše slovansko-narodne individualnosti, — da si na ta način pridobi zopet ono izgubljeno zaupanje, in — delo! Več nego sto let je od roda do roda cvela zvonarska fabrika „Samassa“ in nij je cerkve na Kranjskem, ni po sosednjih deželah, kjer bi zvonovi ne nosili te firme imena.

Bila je domača obrtnija, in njeni imetniki kazali so se povsodi in po vsem kot domačini. Tako je bilo do sedanjega lastnika.

Kaj je ta, in kakov je, — to ve naša slovenska dežela posebno pa Ljubljana. Protiven vsemu kar je slovenskega. Protiven domačej zemlji, slovenskemu rodu, ki tje po starih očetih tudi njegov rod, — potujčen sorodnik naš, a glasujoč z tujci Nemci, to pove vse.

In kje smo še videli pametnega moža, ki bi si izrejal in krepil protivnika v lastnej hiši? In tako se je obrnila vsa slovenska zlasti pa kranjska dežela, in ne le ta, nego tudi mnogo sosednjih do globoke Slavonije doli, od potujčenega domačina, ter založila stoletnej cvetočej ustanovi smrtni udarec in storila lastnika menj škodljivega. Slovenski cerkveni predstojniki so poslušali glas narodnega novinarstva in začeli rajši v dunajskem Novem mestu zvonove naročati, nego pri ljubljanskem zvonarji, ki je nemškutarje volil, in se mej nje voliti dal! In prav so storili! To nij nemoralno, to je pravo, to je dobro, dandenes, ko bije posameznik, kakor celi naš narod ljuti „boj za obstanek“, nikdo se, najmanj pak pametno in objektivno sedeč človek takemu početju ne bode vstavljal.

In tako je prišlo, da je komaj tri dni po našem klicu pokazal se prvi na polvskok iz sovražnega taborja, ter se pripravlja položiti svoje orožje na tla.

Kajti očitno je to, da ono „Poslano“ Samassovih delavcev nij prišlo iz njihove lastne inicijative v javnost, uredništvo „T.“ kaj tacega brez dovoljenja kompromitiranega kolovodje ne bode sprejelo. Ono „Poslano“ je g. Samassa sigurno sam urgiral, če ne celo sestavil, in spravil na javni oder; kajti tako si olepša (pot nazaj, katero bode sedaj valjda nastopil. Nikakor se ne bodemo čudili, ako beremo v nekoliko dneh, da je zvonar g. Samassa, glede na slabo stanje svoje tovarne, glede na ogromno število svojih delavcev, in glede na siromašino teh delavcev in na izgubo vsakdanjega njihovega kruha in živeža, torej iz golega človekoljubja in usmiljenja odstopil od mestnega odborništva in iz kup-

čijske zbornice, da odstrani tako vsako sumničenje, da pokaže čistost svojega mišljenja in prepričanja, da si pridobi zopet zaupanje občinstva, in s tem delo, ki nij njemu, nego njegovim delavcem potrebno. In teden potem bode stala v „T.“ gorka in osoljena zahvala vseh sedem in petdeset delavcev in njihovih vodjev in njihovih mojstrov, namenjena dobremu gosp. Samassi, ki le živi in dela za svoje uboge podložne. To je uže znan manever, in javnost tudi dobro vé presoditi, kdo je tacihih komedij zmožen.

Cela stvar pa jako čudno osvitljuje gnjile razmere v nam nasprotnem taborju. Tu govoré o poštenosti prepričanja, o nesebičnem delovanju, o boji za pravico in svobodo; — za ta boj pak porabljaajo ljudi, katere „dih prve sapice“ stori onemogle, ker jim manjka vse, kar je za boj potrebno, namreč: prepričanje, značajnost, in moralna moč. Dobro je to za nas in sovražniku radi prepuščamo tako sobojevnike. Nam ne morejo koristiti, — mi potrebujemo družih močij. Kako pa tudi javkajo in tarnajo nad našim pravim in potrebnim početjem, in otroku enako, ki je dobil par zasluženih moralnih zaušnic, razgrajajo in psujejo nas po celem svetu, da smo „divjaki“, brezbožneži, „šovinisti“, ter kličejo prav v smislu znanega Börnejevega izreka, policijo in žandarje na pomoč. Pa politično nij nikakor, da govoré mnogo o „šovinizmu“. Vsaj ravno ta prvi vskok, to nagnjito jabolko, ki je palo v prvem slabem pišu raz staro drevo, da, ravno ta se je popel s pomočjo največjega šovinizma na kurulični stol trgovinske zbornice, katerega bode uže sedaj plaho in trepetaje zapustil. Vse, vsako dejanje se na svetu samo plača, tudi — slovensko renegatstvo in nemškutarija.

Listek.

Slavonski razbojniki.

(Tistim Slovencem, ki se hočejo v Slavonijo seliti.)

Iz Slavonije. [Izv. dop. „Sl. Nar.“]

(Konec.)

Okolo velike noči l. 1867, potem ko so v Viličselu pri Požegi mlinarju Hofmanu vzeli 600 gld., odišli so v Šnjegavič k materi srbskega popa fajmoštra Mitra Protiča. Bilo je póludne, gosp. župnika ravno nij bilo doma, kar pride 9 oboroženih mož v farovž. Ko vidijo, da 12 delavcev v kuhinji sedi in južina, ki so tisti dan streho pokrivali, rečejo, da so četniki, ki iščejo razbojnikov. Lekica Zlojutro vpraša za staro gospo, in ko mu povejo, da v svojej hišici bolna leži, gre z enim tovarišem na ravnost k njej, drugih 7 razbojnikov pa,

ki so zunaj ostali, se razdeli tako, da jih je nekaj v kuhinji, nekaj v dvorišči bilo. Oni, ki so v kuhinji ostali, napno puške proti tamo sedečim delavcem in jim zapovedó, da se imajo mirno zadržati, ter da se ne sme nobeden ganiti.

Stara gospa „Protička“ je, ko sta dva možaka oborožena k njej vstopila, vedela, da ne bode dobro. Na zapoved glavarjevo se je tedaj takoj vzdignila iz postelje, ter mu je dala ves denar, kar ga je imela v ormaru. Ko to nij bilo dosti, počeli so razbojniki sami iskati, ter so našli nekaj srebra za tramom, nekaj pa v postelji, kar jih je tako razdražilo, da so nážgali svečo, ter so staro ženo pod pažhami žgali! Potem so jo vrgli na tla, ter so jej po prsih gazili. Popova 16 let stara hči Anka je bila pri stari materi v sobi, pa njej se nij nič žalega zgodilo, žena popova

pa je bila tist dan nekam z doma odišla. — Mej tem se pripelja fajmošter domov, in komaj se pripelje čez dvorišče, skočita mu dva razbojnika nasproti in mu kličeta: „Stoj popo!“ Pop Protič je kmalu znal, kaj to pomeni; skoči hitro z voza, pa ta dva razbojnika ga vzameta vsak za eno roko, ter ga peljeta v kuhinjo, kjer so njegovi delavci še vedno čisto mirni sedeli. Protič se je branil sestri, ali moral je, ker so mu žugali s siloj. — Čul je svojo staro mater stokati, a nij jej mogel na pripomoč priti. Na enkrat prižene Lekica Zlojutro staro Protičko v kuhinjo, ter ji nasiplje žrjavice v njedra! To je sina njenega strašno zbolelo, morebiti še hujše, kakor mater samo, ki že tako nij več vedela, kaj se ž njo godi, — iztrgal se je pop iz rok svojih čuvajev, pograbil je razbojnika Lekico Zlojutro, ter ga je pričel daviti tako,

„Romæ vivis, romano vivito more“! To je zlat izrek, čegar najskrajnejše doslednosti so se kazale še ob vsakem času in v vsakem kraju. Pameten mož ga ne zametuje, nego se ravna po njem, in občno spoštovanje mu je gotovo. Tako tudi mi poštenega Nemca, ki pri nas najde svoj kruh in živež, čislamo in ga smatramo za pravega moža, ne brigajoč se za naše razmere, živi, z nami in spoštuje, kar mi spoštujemo, domovino, narod in našo slovansko individualnost. Desno roko takemu možu! Pa žalibog, malo jih je! Skoro vsi, ki jih vrže nam nenadoma sapa na naša slovanska tla, vsi se smatrajo pijonerje izveličalne nemške „kulture“ in hoteči zidati nemštvu „most do sinje Adrije“, hodijo po naših glavah, in psujejo kar je nam sveto. Takim velja naš boj, ljut boj do zadnjega izdihljaja! Privrženik slovenskega rodu pa, ki se jim pridruži, ter zatajuje lastno domačo hišo ne iz prepričanja, temuž iz umazanega šovinizma, tistine zasluži družega, nego naše zaničevanje. Čast zanj, da ga zaničuje pošten! —

Ta najnovejši dogodjaj bode marsikoga osupnil, in mnogo nemškutarjev v deželi slovenskeje bode premišljevalo, kateri pot, je najboljši pot. Mi obžalujemo, da je ravno sebičnost nasprotnikov — naš zaveznik, in da moramo nje porabljeni za se; gotovo je, da bi se raje pogajali z značajnimi sovražniki, pa ker jih nemamo, treba se je zavratnih zalezovalcev varovati in uničiti jih, ker je moč! In da je moč, smo ravno skusili. Torej zopet in zopet: Slovenec, ne kupuj ničesa kar drugod dobiš, pri nemškutarjih! Svoji k svojim! Mi vkup, oni pa vkup, ali kakor hočejo.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 27. aprila.

Cesar je v Dalmaciji iz Imoska prijezdil v Zagvoz. Jaha je skozi celo neobljudene skalnate kraje, čez 4500 črevljev visoko goro Skobaljuša. Narod ga je povsod navdušeno pozdravljaj. Potem se je odpeljal v Vrgorac.

Nemški učiteljski shod, kateri bi se bil poglavito pečal s prusko propagando, ter svoje zmožnosti širil tudi po Cislejtaniji, se ne bode letos uresničil, ker se je nekoliko mest, katera so bila odločena za ta shod, odpovedalo tej časti.

Glasilo **ogerske** vlade „Pester Lloyd“ pravi v enem poslednjih člankov, da avstrij-

sko cesarstvo, ako hoče imeti odločilen upljin na vnanje zadeve, mora samo v sebi složno in pomirjeno biti. Če se zmanjša število pasivnih in protivnih življenj doma, bode čislanje in spoštovanje Avstrije le rastlo. Povod temu članku podala je dvojna prilika: najprvo to, da so dunajske ustavaške novine te dni pisale hudo in ostro o Magjarih in v drugo zaradi tega, ker je narodna opozicija češka sprožila v svojih organih pogoje, vsled katerih bi stopila na parlamentarna tla. Ustavakom „Pest. Lt.“ svetuje kar na kratko naj pometajo pred svojim pragom in naredo mir uže v vlastnej hiši, ker je v Cislejtaniji nerešenih še nekoliko vprašanj narodnih, katera lahko zanimajo govinarstvo.

O **Magjarih** izrazuje duhoviti nemški kulturni zgodovinar F. Löher v Monakovem svoje mnenje tako-le: „V zgodovini človečanstva bode ono leto, ko so prišli Magjari čez Munkačevo v slovanske ravnine, vedno obrobijeno z žalovanjskim obrobkom. Zastonj iščemo nekoliko kamenov, s katerimi bi bili Magjari pripomogli pri stavbi velehrama človeške izobrazbenosti. Nij je niti jedne kulturne misli, naj se tika pravnštva, vojaštva ali državništva, vere ali pravice, umetnosti ali vede ali kake druge stroke, katero bi bili Magjari žrtvovali v izobrazbenje narodov, da, niti enega takega izdelka v stroki obrtnije in trgovine. Zberimo vse to, kar so učinili Magjari in primerimo to s tem, kar so storili drugi manjši narodi, kakor so na pr. storili za izobrazbenje: Švedi, Danci, Skoti, Holandci, Portugalci itd., a vidi se, — kaka prazna puščoba pokriva tisočletno zgodovino magjarskega naroda.“

Vnanje države.

O razmerah **prusko-šleskih** Čehov prišla je v Pragi brošurica na svitlo v nemškem jeziku, v kateri nek slovanski rodoljub iskrenim glasom omenja pozabljenih bratov v nemškem morji, ki jim grozi s svojim nemškim valovjem poplaviti kos velicega polja slovanskega. Da bi se to zabranilo, pozivlje pisatelj te brošure češke rodoljube, naj bodo oni zatiranim rojakom svojim v pruskeje Šleziji pomočni, ter naj darujejo narodu dobrih in podučnih čeških knjig, v katerih bi se izobrazeval, ali pa, da bi se mu knjige cenje prodajale. Pisatelj se konečno nada, da glas njegov ne bode glas vpijočega v puščavi.

Pariški „Courrier de France“ ima nek dopis iz Berlina, ki pravi, da hoče Bismarck ustanoviti novo colno zvezo, ki bi obsegala Nemčijo, Avstrijo in Italijo in sicer v ta namen, da bi na ta način omejil in izoliral tržišče izdelkom francoske, belgijske in — avstrijske industrije. Ali pojde avstrijska vlada na limanice? Čudno bi danes to ne bilo.

Bivši **francoski** diktator je v Belleville govor govoril, v katerem je hvalil usta-

novljenje senata ter naglašal, da francoski demokrati imajo mirne namere in misli.

Iz **Neapolja** se javlja, da je skozi Rim tja prišel nemški cesarjevič naslednik in pri italijanskem kralju oglašil se, ter tam tudi stanuje.

Dopisi.

Iz Krškega 20. aprila. [Izv. dop.] (Vprašanje ustanovitve kmetijske šole) za našo zanemarjeno Dolenjsko se uže precej dolgo zapletuje in razpravlja po mnogovrstnih poročilih, dopisih itd., da se skoraj bojimo, da ne bi zaspalo v sivozapršenih zapisnikih kmetijske družbe, kake podružnice in bog vé še katerih uradov. Edino to nas tolaži, da sta po naročilu deželnega odbora pregledala izvedenca: ravnatelj goriske kmetijske družbe gosp. Povšè in deželni inženir gosp. W. Št. dotični, na ponudbo dani edino sposobni dve posestvi in sicer: graščino Grm (Stauden) tik Novega mesta in pa Raško graščino (Arch). Sicer nam nij znano, kaj sta izrekla izvedenca, tudi časnikarstvo se še nij poprijelo tega jako važnega predmeta, tedaj hočemo samo nekoliko besedij o tem izpregovoriti.

Če smo prav podučeni, je cena za Grm 95.000 gold. in za Rako 85.000 gold. — Grm ima, ker je precejšna rubrika pri gospodarstvu strehe na gradu in postranskih poslopih vse skozi lesene, to je pokrite s šinteljni, Raka pa vse strehe na gradu in klevih z opeko — razen tega, da je nevarnost ognja pri prvem posestvu zavoljo slabih streh velika, tedaj tudi premija zoper zavarovanje ognja visoka in da lesene strehe prizadevajo vsako leto mnogo popravil in stroškov, tudi zavoljo slabega odra ne bi bile pripravne prenašati novo streho z opeko. Tedaj bi vsakoletna popravila streh in morebiti drugih lesenih stavb prizadevala vsako leto stroškov več sto goldinarjev, da bode tedaj bolj sodilo nove strehe z opeko staviti, za katere bode treba za več tisočakov v žep sezati, kar pri Raki nikakor ne bode treba, ker so vse stavbe tako solidne, da še enega žeblja nij zabiti treba.

Dalje ima Raka **tik** graščine, tedaj arondirano okolo 20 oralov vinogradov, čez 30 oralov njiv, dovolj lepega gozda, sadne vrtove in travnike; poleg tega ima še čez 20 oralov njiv in čez 50 oralov travnikov pri dveh pristavah, kateri ste oddaljeni eno uro od glavnega posestva. Pristavi bi bili

da so komaj drugi razbojniki ubranili si svojega glavarja iz krepkih rok fajmoštrovih; en razbojnik pa, po imenu Janjatović, je priskočil k stari Protički in jej z golo roko žerjavico jemal iz njeder, govoreč: „da je to živinsko, sipati žerjavico ženskam v njedra in živo telo peči.“

Lekica Zlojutro, ko se izbavi iz rok fajmoštra Protiča, pograbi sabljo, ter popa fajmoštra po glavi vseka tako, da mu je hipoma krv lice oblila; vendar na svojo srečo je pop Protič na glavi imel kosmato kapo, katera je prepredila, da ni sablja kosti presekala.

Potem so razbojniki odišli, Zlojutro pa je še pred odhodom prosil g. popa za odpuščenje, ker njemu nij hotel nič storiti, ter da si je sam kriv, zakaj nij bil miren.

Malo zatem doletela je „božja kazen“ trojico teh razbojnikov, ko so v Ugarcih

blizu Požege v nekej hiši prenočili. — Gospodar je poslal v Požege poročiti, da so v njegovi hiši razbojniki. Hitro pridejo vojaki, obkole hišo in ker so razbojniki kroz okno streljali, je en žandarski vodja poskušal kroz vrata priti v hišo, ali razbojniki ga vbijejo. Potem so vojaki hišo užgali, kar je razbojnik prisililo v beg. Pane Zevalo in še eden nepoznatega imena sta ostala mrtva, Peter Janjatović pa je kroz trebuh ustreljen tako, da je osem dni pozneje umrl.

Dne 2. junija 1867 je šest razbojnikov pod vodstvom Lekice Zlojutra blizu Daruvara ustavilo na cesti tri činovnike grofa Jankoviča, ki so se v dveh kočijah vozili. Najpoprej so se morali voziti v grofovsko pristavo ali „marof“, kjer so si še tretji voz in par konj vzeli in potem so se peljali v Katinco k tamošnjemu pravoslavnemu ali srbskemu župniku. Na potu tja je eno kočijo

graščinski nadšumar v graben zapeljal in navlašč zvrnil, zato pa mu je eden razbojnik uho odsekal.

Prišedši v Katinco so ostali pod farovžem in eden grofovskih služabnikov je moral iti gospoda fajmoštra buditi. Ko nij hotel nikdo farovž odpreti, so razbojniki sekirij vrata razcepali ter so fajmoštra v strelili, njegovo ženo pa mučili in jej vzeli kar je imela denarjev. Nek sosed fajmoštrev Vaso Bosanić je slišal vrata sekati ter je prišel gledat v dvorišče in je vprašal: „Ljubi božji, šta radite!“ Jedva je to izgovoril, ko ga ustrelil jeden razbojnik v glavo. Potem so razbojniki pustili kočije in grofovsko činovnike v Katinco ter so odšli.

Od teh šest razbojnikov so dva namreč Rade Ranića in Rade Trbijevića ulovili in ju v Daruvaru obesili, četirje so pa šli proti Požeji, ker so jih vojaki kranjskega

pripravni za živinorejo, če bi se pa v teku let skazalo, da jih je zaradi oddaljenosti težko nadzorovati, bi se prav lahko prodale za lepe denarje in za te denarje, če bi bilo potrebno, blizu nakupilo primerno zemljišče.

Graščina Grm ima, kolikor je namreč za kmetijsko šolo na prodaj — okoli 40 oralov travnikov, čez 100 oralov njiv, dovolj gozda (se ve, da ne v najboljšem stanu) in pa okoli 9 oralov vinogradov, kateri se nahajajo v dveh katastralnih občinah v Smoleni vasi in Hrušici pol in poldrugo uro oddaljeni.

Dolenjska je vstvarjena v prvi vrsti za vinorejo, katero je treba po mogočnosti povzdigniti, ker edino vinogradi prinašajo čisti in glavni dohodek, kar se pri njivah redkokrat nahaja, v drugi vrsti pride v poštev živinoreja.

Grm (Stauden) ima premalo travnikov za živinorejo, in premalo pa preveč oddaljenih vinogradov za vinorejo. Vinorejske šole čez pol in čez pol drugo uro oddaljene od glavne šole si nikakor ne moremo misliti, ker nova šola ima biti združena v trsno-sadje- in kmetijsko, ne pa vsaka za-sé in vrh tega bi bil en del trsne šole v Smoleni vasi, drugi pa v Hrušici!!

Raka ima dovolj travnikov in dovolj lepih vinogradov in vsa poslopja in stavbe v jako dobrem stanu, poslopja v Grmu pa potrebujejo zdatnega popraviljanja, kar bi utegnilo koristiti edino kakšnemu stavitelju, ne pa deželi, katero moramo, kar mogoče obvarovati nepotrebnih stroškov.

Raka obeta tedaj novi šoli poročstvo lastnega obstanka in vzdržavanja, (se ve, da čez nekaj let) kar je pa pri graščini Grm jako dvomljivo.

Ker gre tu za blagost naše mile domovine, upamo, da bodo naši poslanci zvesto prevdarili to stvar ne boječi se zamere ne na desno ne na levo in da bodo natanko pregledali poročila izvedencev g. Povšeta kot strokovnjaka v kmetijskih zadevah v prvi vrsti in g. Wičla, kot inženirja v drugi vrsti. V pomirjenje davkoplačevalcev pa naj bi se objavila dotična poročila izvedencev očitno po časnikih, da po tej poti se tudi tisti, kateri dotični dve posestvi še ne poznajo, se soznajajo z dotičnimi razmerami, ter lahko, še o pravem času tudi svoje mnenje izrečejo. Tedaj pozor! Vsako prikrievanje bi utegnulo biti na kvar dobri stvari, katera je za dolenjske gospodarje životna.

bataljona lovcev na njivi blizu Ortljave v rži obkolili, dva: Rade Došena in Rade Kolabo usmrtili potem ko je tudi en žandar od njih ustreljen mrtev ostal, dva pa in to: Lekica Zlojutro pa Vičo Došen sta pobegnola preko Save nazaj v turško Bosno.

Tečajem pol drugega leta t. j. od početka 1866 do prvega julija 1. 1867 je samo požeški sodbeni stol na smrt obsodil 12 razbojnikov, od katerih je obešeno v Daruvaru 5. v Pakracu 2. v Kutini 2. v Požegi 3. in tako je od tega časa Slavonija zopet bolj čista in človek sme brez straha potovati po tej lepej pa precej zanemarjeni zemlji.

Na smrt obsojeni razbojniki tolažili so se po turško s tem, da mora vsak človek enkrat umreti. Smrti se preveč ne boje, pa vendar bi še vsak rad živel, kar priča okolnost, da si obsojenec izprosi še tretjo uro za pripravljeno k smrti, ker po zakonu

Iz spodnjega Roža na Koroškem 23. aprila. [Izv. dopis.] Četrt leta je uže minolo, a zastoj sem čakal, da bi kdo drugi objavil smrt tako spoštovanega rodoljuba, kakor je bil pokojni nam nepozabljivi g. Anton Šajnik posestnik, pilar in cerkveni ključar v Borovljah. On je bil v spodnjem Rožu prvi, ki je moral okusit pelin absolutistično se obnašajočega birokratizma zaradi slovenščine. On je bil oče nekdanj obstoječega slovenskega bralnega društva v Borovljah; potem odbornik političnega društva „Trdnjava“ v Celovci. Ob času, ko se je osnovalo kat. konstitucionalno društvo v Borovljah je bil predsednik, da z eno besedo rečeno: celega gibanja duša in telo. To se na tem vidi, da po njega izgubi se je društva očitna sušica prišla, ker se uže zdaj ne sme več mej žive prištevati. Ko so v preteklem letu puškarji v Borovljah ustanovili asocijacio, je on prevzel tajništvo, a kdo bi se čudil, da v tako neugodnem času društvo nij moglo napredovati in ravno to je moža tako staralo in je zaradi preobloženja in skrbi prouzročilo mrtvoud, ki ga je pobral še le v 48. l. njegove dobe, v najdelavnejšem času svoje starosti. Te kratke črtice dosti jasno kažejo, da je bil ranjki iskren rodo- in domoljub. Bodi mu lahka zemljica in hvaležen spomin mej vsemi Slovenci!

Ko je kat. konst. društva tajnik izvedel, kako je s predsednikom, zateče se v prvo krčmo si v globokih duških dušo odmoči. Čeravno nij „žegnan“, mu je to zadosti, da ima v farovžu stanovanje, za to je uže zadostno pooblastilo za pridigo, če ne v cerkvi vsaj v taberni. Krčmar bi mu bil rad naredil leco, (ne da bi mrtvemu hoteli čas kratiti, marveč ker so hinavstvo predobro poznali) kakor je uže naredil enkrat enemu muceu, ki, ker govoriti nij mogel, je tembolj s pestjo ob desko butal; a škoda, da je še nekoliko kapusa (zelja) potlačenega bilo v sodu. . . . V resnici si pa ta kruhoborec še peresa nij omočil. Taki možje so za kake groše vse, Slovan, nemškutar, liberallec, ultramontan. Njemu se ne vtoži eno uro daleč na pošto iti in mi liste odnesti, potem se mi pa v pest smijati. O sv. Tonček I., ker ne moreš iz zavora, saj v sanjah se mu prikaži in ga posvari svojega brata.

brzega soda se ima obsodba izvršiti 2 uri po razglašenju in le na prošnjo obsojenih se jim še more privoliti tretja ura, — pa tudi se to vidi iz izrekov njih vih, storjenih pod vislicami. Eden na primer je rekel: „da bi rajši kroz celo življenje cesarja služil“, t. j. soldat bil, kakor pa da bode obešen: drugi: „samo mi še zdaj prizanesite, drugokrat pa če me drugoč vlovite, me pa le kar brez milosti obesite“ — itd. — Vaso Končar se je na potu, ko so ga v Katinci pod vešala vozili smijal in bil neizmerno vesel, da je sodnike prevaril, ker jim je obstal samo za eno razbijstvo, vse drugo je utajil. Eden teh zavržencev, Ivan Dragič v Pakracu si je pred smrtijo samo še zaželel grešiti še enkrat proti 6. božji zapovedi. —

(Ta članek je bil pisan leta 1867, mi ga priobčujemo v preudarek vsim, ki mislijo se preseliti v Slavonijo). J. K. C.

Domače stvari.

— (Deželni zbor kranjski) ima jutri v četrtek sejo. Na dnevnem redu je tudi gledališko vprašanje. Poročilo o ponedeljski seji smo morali za juternji list odložiti.

— (Vojaški odpustniki) rezervisti iz let 1866, 1868 in 1870 prva polovica so poklicani k vojaškim vajam 15. maja v Ljubljano. Vaje bodo trajale 21 dni. Druga polovica teh let se pokliče meseca avgusta k vojaškim vajam.

— (Reguliranje Savine.) V 12. seji deželnega zbora štajerskega je ces. namestnik naznanil, da bode še pred koncem zborovanja predložil vladni postavni načrt o reguliranju Savine. Znesek za leto 1876 je uže v deželnem proračunu in sprejet od deželnega zbora.

— (Slovensko gledališče.) Gosp. Šušteršič si je izvolil za svojo benefico znano igro „Zblaznela je“, in burko v 1 dejanji „Gluh mora biti“. Akoravno moramo, govoreč o prvej igri pohvaliti vse predstavljalce, bil je vendar celoten vtis nekako slaboten. Skupno igranje se je vršilo brez pravega ognja. Gosp. Schmidt (Harleigh) nam je jako dopadal, in sprejel je od občinstva občeno pohvalo. Gospodična Podkrajškova (Lady Harleigh) v svojej nalogi nij imela priložnosti pokazati se v pravem svojem elementu, a zbog tega je izvršila nalog s hvalevredno pridnostjo. Gosp. Šušteršič (Wilkins), katerega je občinstvo gorko pozdravilo, nij igral tako, kakor si je baje pisatelj mislil ono rolo; bil je premalo živ, premalo karakteristen, kar se je posebno v prvem prizoru z gospodom Jeločnikom (Maxwell) pokazalo. Zadnji je popolno zadostil; gospod Nollipa, čigar „doktor“ je bil jako nehvaležen nalog, se je malo preveč približeval skrivnostnej in osodepolnej luknji pred svetilnicami. Nasledujoča burka „Gluh mora biti“ je prouzročila mnogo smeha in zadovoljila tako tudi galerijsko občinstvo, ki se je pri prvej igri očitno dolgočasilo. Gospod Kajzel je popravil svoj zadnji prestopek, in gospodična Piskarjeva bila je ta večer jako ljubeznjiva. Jutri četrtek bode na korist igralke in pevke „Dram. društva“ gospodične Pavline Namrétove predstava. Igrale se bodo tri prav zanimive igrice: „Benefica“ burka v 1 dejanji, „Pes in mačka“, šaloigra v 1 dejanji in znana prijetna opereta „Vino, ženske in petje“. Beneficijantinja je še mlada, a porabljiva moč „Dr. društva“ in se je nadejati, da bode naše občinstvo z obilnim obiskom jej dalo spodbudo za daljno marljivo napredovanje. To in operetca, ki je še dalj časa nij bilo slišati na našem odru, utegne vendar kljubu delavniku in lepemu času vsaj primerno napolniti gledališče, kar beneficijantnji prav iz srca želimo.

— (Umor). Piše se nam: Popotniki varujte se pri usmiljenih ljudeh prenočiti. Na spodnjem Koroškem je nek laški krošnjavec rezilno blago prodajal in je v Muhelčah pri Križniku hotel prenočiti. Ko na večer uže nekoliko vinjen v pričo krčmarja denar prešteva, mu v stanici posteljejo na slamo, dekli pa ukaže gospodar iti pod streho spat. Ko se je o pólunoči prebudila sliši milo stokati. Vsled tega jo strah prešine, da se ne upa iti gledat. Zjutraj ko

Koroščenkov

vtane nij bilo več niti kramarja, niti tiste slame, ki mu je bila za zadnjo posteljo. Omenjena ženska je uže tisto jutro šla h g. županu vse pravit. Krčmar je barantača po noči zakljaj in v Dravo zavlekel, in so truplo našli pri Velikoveci. Zločinec je uže v preiskavi.

— (Stekel pes). Piše se nam s spodnjega Roža na Koroškem: Minoli teden se je potepal stekel pes po spodnjem Rožu, v Šmarjeti in Zavrhom, in je več psov popadel. Ko bi hoteli žandarmi v Borovljah vsaj v tej tako nevarni reči podvizati se!

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revelescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, žumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsučilišču v Mariboru, zdravilnega svētika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svētika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revelescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revelescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revelescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revelescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revelescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vsučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revelescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revelescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanja in hipohondriji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišcanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanju.

St. 75.928. Barona Sigmio 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revelescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.

1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,

Isdajatelj in urednik Josip Jurčič.

— Revelescière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. n 4 gold. 50 kr. — Revelescière-Chocolatée v prahu n v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Ehrh, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnacher, v Louvi Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vsakih mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih, tudi razpošilja ducajaka hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

28. aprila 1875.

Javne dražbe: Matija Jušičevo iz Černeče vasi, 533 gold., 8. maja (I. Kostanjevica). — Karel Urbanije, iz Mrzelce, 882 gld., 7. maja (I. Brdo). — Ant. Stibilevo iz Ustja, 2580 gld., (I. Vipava). — Jos. Semencevo iz Gradiš, 880 gld., 15. maja (I. Vipava). — Mat. Zamaneyo iz Grubije, 1265 gld., (I. Kostanjevica). — Fr. Čertaličev iz Grubije, 774 gld., 8. maja (I. Kostanjevica).

Dunajaska borza 27. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	45	kr
Enotni drž. dolg v srebru	74	80	"
1860 drž. posojilo	112	—	"
Akcije narodne banke	961	—	"
Kreditne akcije	236	25	"
London	111	15	"
Napol.	8	88	"
C. k. cekini	5	24 1/2	"
Srebro	103	30	"

Zahvala.

Slavnemu mnogobrojnemu občinstvu, ki je spremilo nepozabljivo mojo pokojno soprogo

Anico rojeno Šerko

na grobove, zlasti p. n. gg. udom čitalnice naše, ki so k njenemu sprevodu sijajno pripomogli, i gg. pevcem, tjak iz Tržaškega prišedšim, ki so jej nagrobno pe.i. i sploh vsej p. n. gospodi za izkazano mi izredno sočutje, izrekam ganetim srcem najiskrenejšo i najtoplejšo svojo zahvalo.

V Sežani na Jurjevo 1875.

Bogdan Ternovec,

(137) c. kr. pristav sodec, za-sé i za svojega sinčka Milčka.

Dva učenca,

stara 14—15 let, ki znata slovenski in nemški, se takoj sprejmeta:

v prodajalnici suknenega in manufakturnega blaga, galanterijske in steklarske, specerijske, materialne, železarske zaloge in pridelkov,

J. N. Prescherja

(prej Franc Tieberja),

(136—1) Trg Laško na Štajerskem.

Učiteljska služba

na četverorazrednej ljudske šoli v Sv. Jurji poleg južne železnice se razpisuje z dohodki III. razreda in prostim stanovanjem.

Prositelji, kateri morajo biti zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, imajo svoje dostojno dokumentirane prošnje po predpostavljenej šolske gospodski vložiti najdalje do 20. maja t. l. krajnemu šolskemu svetu v Sv. Jurji poleg južne železnice.

Okrajni šolski svet v Celji,

dne 11. aprila 1875.

(135—2)

Predsednik: Haas.

10.000 gold.

pupilarnega denarja se posojuje proti 6% obresti in postavno zavarovanje. Oglasi se pri

(128—3)

Dr. Mosche-tu.

V Ljubljani, 22. aprila 1875.

Za zamašenje otlih zob

nij nobeno sredstvo prospešnejše in boljše, nego zobna plomba od c. k. dvornega zobnega zdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaji, v mestu, Bognerstrasse št. 2, katero si more vsaka osoba sama prav lahko in brezbolešno deti v otli zob, ki se potem trdo sprime z ostalimi škrbinjami in zobnim mesom, zob pred daljšim drobljenjem varuje in lajša bolečino.

Anatherin — voda za usta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, v mestu, Bognergasse št. 2. je najizvrstnejše sredstvo pri revmatičnemu zobobolu, pri vnetjih, oteklinah in pri gnojenju zobnega mesa, zobni kamen oluščí, ter zabrani njegovo razširjenje, okrepi zobno meso pri zobéh, ki se majé, očisti zobé in zobno meso vsih škodljivih tvarin, us am pak podeli prijetno čvrstost, ter odstrani z njih neprijetno sapo uže po kratkeji rabi.

Anatherin — zobna pasta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji.

Ta priprava obrani čvrstost in čistoto dihanja, vrhu tega podeli zobém belo-leskečo barvo, ohrani, da se ne pohabijo in okrepi zobno meso.

Dr. J. G. Poppov

rastlinski zobni prah.

Zobé očisti tako, ako se rabi vsaki den, da ne odpravi samo običajno sitni zobni kamen, nego tudi zobna glazura dobiva vedno večjo belinjo in nježnost. (354—15)

V zalogi je v Ljubljani: pri Petriču in Pirkerju, Jos. Karingerju, Ant. Krisperju, Eduard Mahru, F. M. Schmittu, E. Biršicu, v lekarni; dalje v vseh lekarnah, parfumerijskih in galanterijskih zalogah na Kranjskem.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gujilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlivec pulver. Nareja se z čisto kemčnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo francosko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsimi umivalnimi vodami, lepoticém in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajzevi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—2)